

Seidenfadenia mitrata (Rchb.f.) Garay 1972

Sáng nay tôi thức giấc vào khoảng 4:30 sáng, sau hơn một tuần lễ nằm dài vì cuộc giải phẫu động mạch chính ở bụng phình ra quá lớn (aortic aneurysm).

Cuộc giải phẫu mất hơn 2 giờ đã thành công như ý muốn, bởi vì bác sĩ giải phẫu đã dồi dào kinh nghiệm, phương tiện y khoa tân tiến và bản thân tôi tuổi tuy cao nhưng vẫn còn khỏe mạnh cho nên chỉ nằm ở lại bệnh viện qua một đêm rồi sáng hôm sau được trở về nhà. Tuy không đau đớn gì hết và đi lại như thường, nhưng vì ảnh hưởng của thuốc mê, thuốc tê làm cho đầu óc mơ màng mất gần 2 tuần lễ.

Hôm nay đầu óc có vẻ tỉnh táo hơn, tôi mở máy vi tính và sau khi xem qua mục thư tín, xong rồi “ngựa theo đường cũ” vào kho ảnh của trang HLVN/Facebook để tìm tôi những cây lan quý của quê hương. Một số hình ảnh của một cây lan lạ đẹp trong tập ảnh của anh Nguyễn Minh Đức chợt hiện ra trước mắt.



Mất vài phút để tìm tên khoa học ghi chú cho tấm hình, tôi chợt nhớ ra cây lan này tên là *Seidenfadenia mitrata* đã được đề cập đến trong bài “[Lan Liên Phong](#)” vào tháng 3-2014.

“Năm 1864 Heinrich Gustav Reichenbach, khoa học gia người Đức khám phá ra cây *Aerides mitrata* tại Thái Lan và Miến Điện. Đến năm 1972, Leslie Andrew Garay, một khoa học gia người Hoa Kỳ, nhận thấy cây lan này có những điểm khác biệt về thân lá với loài *Aerides* nên đã đổi thành *Seidenfadenia mitrata* để vinh danh: Gunnar Seidenfaden, người Đan Mạch, một nhà ngoại giao, kiêm khoa học gia lỗi lạc đã mô tả trên 120 cây lan Á Châu và là tác giả cuốn *The Orchids of Indochina*, một cuốn cẩm nang vô cùng quý giá cho việc nghiên cứu hoa lan của 3 nước Việt, Miên và Lào.”



Thấy hậu cảnh của tấm hình là thân cây to lớn, cành lá xum xuê rậm rạp, tôi tự hỏi không biết bức hình này anh Đức chụp ở đâu? Bởi vì anh thường đi đây đi đó: Âu Châu, Á Châu như com bữa, còn ở quê nhà có lẽ chẳng nơi nào không có dấu chân anh? Nhưng khi phóng to và nhìn kỹ lại thấy sợi giây kẽm to sờ sờ hiện ra trước mắt.

Sực nhớ trước đây anh Chu Xuân Cảnh cũng có vài tấm ảnh của cây lan này:



Như vậy có thể là cây lan này đã có mặt tại quê nhà, nhưng thực sự có mọc ở ngoài thiên nhiên hay là đã được nhập cảnh vào?

Vội vàng điện thư hỏi anh Chu Xuân Cảnh, và chỉ 15 phút sau anh đã trả lời:

*“Cháu chào bác,
 Đây là cây nhập từ Thái Lan về bác ạ, trong 1-2 năm vừa rồi, các nhà vườn kinh doanh nhập về bán bác ạ.
 Sáng hôm nay và ngày mai cháu sẽ làm việc cùng bác Phan Kế Lộc và Leonid Averyanov, cháu hy vọng sẽ có thông tin về một số loài cháu mới thu thập được.
 Chúc bác luôn mạnh khoẻ.
 Cháu Cảnh”*

Thành thực cảm ơn anh Cảnh đã giải tỏa dùm nỗi thắc mắc trong lòng tôi.

Hy vọng rằng với sự cộng tác của Ts. Leonid Averyanov, Gs. Phan Kế Lộc, anh và các bạn trẻ yêu lan sẽ tìm ra nhiều cây lan quý của xứ sở để cống hiến cho khoa học thế giới chẳng hạn như: *Paphiopedilum canhii*, *Aerides phongii* và cây *Coelogyne* mới lạ anh vừa mới tìm thấy sẽ mang nhiều âm hưởng Việt Nam vào những danh từ thảo mộc quốc tế.



Những cây lan này mới thực sự là những đại sứ đã làm rạng danh xứ sở hơn là những kẻ chỉ biết nói như vẹt và hoang phí ngân quỹ quốc gia.



Trở về với cây *Seidenfadenia mitrata*, các tài liệu cho biết rằng cây này rất dễ trồng: lá dài chừng 50-60 phân, hoa rất thơm nở vào mùa Xuân.

Cây lan này hiện có bán trên thị trường hoa lan Hoa Kỳ với giá không quá đắt, hy vọng nay mai chúng ta sẽ thấy trên bàn trưng bày của Hội Hoa Lan Việt Nam.

Westminster 9-11-2014